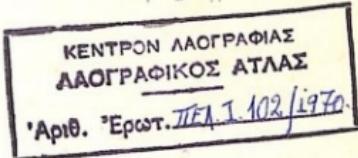

13

102 ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
Α ΘΗΝΑΙ (136)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Α ΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Ιανουάριος 1969 - Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Δ.ε.ρ.β.ε.κ. 1.σ
 (παλαιότερον ονομα:), Ἐπαρχίας Μεγαρέων
 Νομού. Αριστοδίος
 2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος. Αδερή-
 ων. Καραράζενος. ἐπάγγελμα. διδ/γ.τ.
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Δ.ε.ρ.β.ε.κ. 1.σ. μεγαρέων.....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον. Σίκερ.κ.
 3. Ἀπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ονομα καὶ ἐπώνυμον Μαχαρίκων. Δ.ε.ρ.β.ε.κ. 1.σ

ήλικία... 43... γραμματικά γνώσεις. Δ.ε.ρ.β.ε.κ. 1.σ

τόπος καταγωγῆς Δ.ε.ρ.β.ε.κ. 1.σ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποιαί ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποιαὶ διὰ βοσκὴν ποιμνίων ; *Μηταυγία. ώρα. Ταξιδιώτικα, διοί. ο. περάν.. Εγ. τού. ι. διάγ. μετί. διά. Βοσκη-*
 ‘Υπήρχον αὖται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; *Ε.χ.α. η.θ.α. 6.φ.5.2.2.*
 - 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς β) εἰς γαιοκτήμονας (“Ελληνας ἢ ἔνους, ὡς π.χ. Τούρκους”) γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ.
Ε.ι.ε. τούς. χωρικούς.
 - 3) ‘Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετά τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ’ αὐτῶν μετά τὸν θάνατόν του ; *Νοοί. Εγ. ?έ.6.οτ. Εν.φ.α.ε.2.β.1.ι.ν. β.ε.2.2.2.ων*
2.6. μνην. 2.ων.

β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ.. τὴν γεωργίαν, καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Συγχρόνως τῇ γεωργίᾳ καὶ τῇ κτηνοτροφίᾳ*

P. 22

2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποτοῖς εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

2) Πᾶς ἔκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.) *Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργα στοι, ἐποχικῶς, δηλ., διὰ τὰ θέρισμα,
τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ
προήρχοντο οὗτοι ἡσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν
ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι,
ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν
ἔργασίας ; *1.οχ.*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται ἢ ὡς τεχνῖται
κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), πρα-
ματευτάδες (ἔμπτοροι) κλπ. ;

1.οχ.

- δ'. 1) Πῶς ἔλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
 (βιῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
 μιᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
 χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος;

Μ. Σ. Γαβιέννα κώνων

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
 σας; *1940*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦ ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
 καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *1940*

- 1) Σιδηροῦ ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
 Εἰς ποια κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάζει τὸ ἄροτρον τοῦτο η ἀπὸ ποῦ ἐίναι τὸ τέρδυμα
 οὗτα αὐτοῦ: *Σιδηροῦ ἄροτρον κατεσκευάζεται
 από Κενίσιας Αργοποταμού Καραγέρηαν
 σε μεταλλικούς τελείωσις εργασταί*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
 σιδηροῦ ἀρότρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους δύνομασίας τῶν μερῶν
 αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρῳ παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) */*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ */*

- 4) Μηχανή δεσμάτων τῶν σταχύων (δεματιῶν) *φ.γ.4*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .. *Α.κ.2.α.1965*

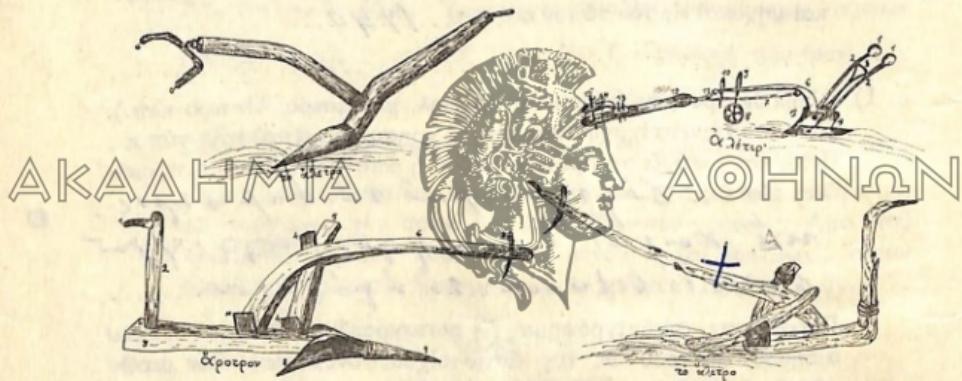
στ'. 1) Τὸ εὑλίνον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν εὑλίνον ἄροτρον *Ι.σ.αλλεγρίας*

Ι.δ.α.ο.3.δ.γεωργίας

.....

.....

2) Ποία ἡτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ εὐλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία είναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὄνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.		6.		11.	
2.		7.		12.	
3.		8.		13.	
4.		9.		14.	
5.		10.		15.	

⁽¹⁾ Εὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ύπάρχουν διαφοράι, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἡτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀρτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιθόδια, κήποι) καὶ τῶν πετρώδων. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὸ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἔκάστου.

H. 20. f. 123. f. op. 4. v. 7.

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρρώτου; *Tόσο.*

6) Ήτο (πείνα) κατεσ-

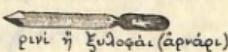
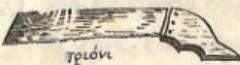
6) Ήτο (π είναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ή σιδήρου; **Σ. Εγκ. 7ας**

ΑΩΗΝΩΝ
που; Στην ιστορία

- 7) Ἐργαλεῖα διά τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.)

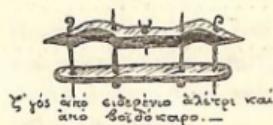
9 O. Gen. 14. V. ergs. e m r. t. 1. C. v. r. m. n. n. e p. r. d. 1. 6.

- 8) α) Διά τὸν ἄρτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ, ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἴππος, ἥμίονος, ὅνος... *B.έγ. Καὶ οὐ μόνον*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν;... *Σ.ύνο.*.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
N.οι.

Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ πλαισιότερου καὶ τοῦ σημειρινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δονομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαιτέρως τήν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ή σχοινίου, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διά τὸ ὅργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτὸν). ... *Foi. T. J. o.*

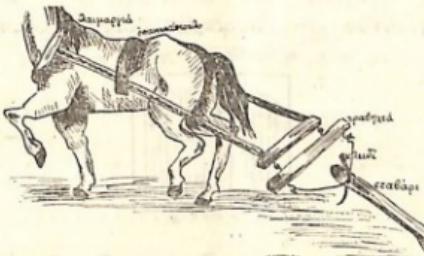
.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου ;

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Σειρ. Ιαν.*

~~75~~ 76. Sp. ad. 1 long. stylaris.

Περιγράψατε καὶ σχεδιάστε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄρτον.

ζ'. Ἀροτρίαστις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποιος ώργωνε παλαιότερον (ή σήμερον): 1) ανδρας (ό ιδιοκτήτης του όχρου ή άλλος). 2) γυναίκα. 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποιά η συνθετικά είς τὸν τόπον σας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βιδιῶν (ή τοῦ βιδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἴ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).

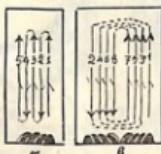
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῆνα (ή τὸ ζῆνον) κατὰ τὸ ὅργωμα· μὲν σχοινί, τοῦ δποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζήων ή ἄλλως; (Περιγραφὴ καὶ σχεδίασμα η φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

E. O. W. 20°. 6. 20°. 6. χ. ε. δεινόγραφο... (α.)
π. 1. γ. 20°. 6. 20°. 6. π. 1. 6. 20°. 6. γ. 20°. 6.

ή δργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, πιον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Εάν ύπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Η σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ σγροῦ ἔγίνετο (ή γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορες ή σποριές, ντάμες, σιστιές, μεσθράδες κ.λ.π.) ; *A. 20°. 6. 20°. 6. ωραία* .

Πώς ἔχωρίζετο ή λωρίς (ή σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ; *N. ακα* .

- 6) Ποῦ ύπάρχει ή συνήθεια νὰ γίνεται η σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; *Eig. 20°. 6. 20°. 6. ωραία* .

- 7) Ποιοι τρόποι η εῖδη ὄργωματος (ἄροτριάσεως) ξεσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ή σήμερον). Δηλ. η διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ίνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. . *π. 1. γ. 20°. 6.*

Εἰς ποῖα δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ.: κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (δνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ο.δέξ.α.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε δμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Σέρε. ἡ. δύο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν οιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Σέρε. ἡ. δύο.

4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; *Ο.δέξ.διέ.2ε.εξηράν μειδύο.διε.*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... *Νοι.*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆνεις τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον; . . . *Nat.*

.....

.....

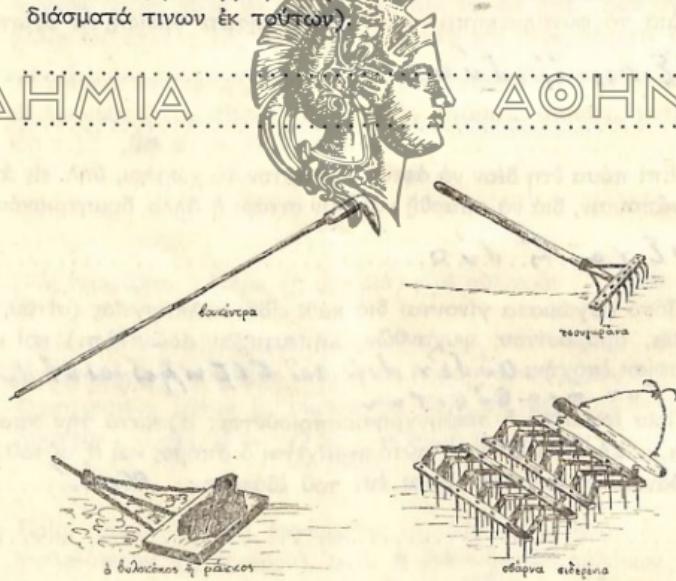
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ίσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); . . . *δ.γ.*

.....

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

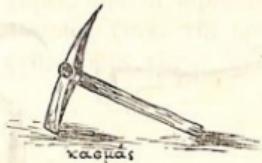
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) *Καρβόν* -
γιατί το εργάζεται για τη διάρκεια της εργασίας -

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοί οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἔργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Σ. ν. ν. θαν. τ. ά. τ. ε. μ. κ. τ. ρ. η. μ. ι. μ. η. η. η. η.
6. ν. γ. γ. τ. τ. η.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δόσπριων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμῆλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βρασγίες) καὶ ἄλλως. *Σεινές με ταξιδεύει 1920*

B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

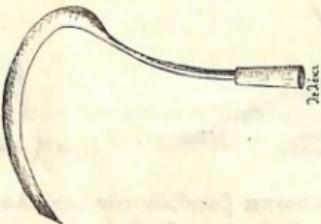
a.' Ἔργαλεία θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

ΜΙΣ. γα^ δρε.

Π.οι.ν.λ.

'Εὰν ἡσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλούμενοι νὰ τὰ περιγράψετε' ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπαναν ἢ μὲ ποια ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζέψων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

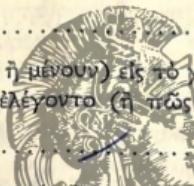
- 3) 'Η λεπτής (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο δύμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Ο.δ.ο.γ.2α2γ'*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἡ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). 'Ο σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;

Κατασκευασμένη

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εις ποιον υψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἔθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. . . 20.-30.5 μι. 20.6.25.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Πού δικολουθοῦν τοὺς θερισταὶ ἄλλα πρόσωπα (γυναικὲς ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν αἴτιον τὸν τά δράγματα (δραχίες, πιάσματα, χεριές, χερόβοιλα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους. Μήπως οἱ ἵδιοι φίλοι θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους τὰ δράγματα;... Ο. 6. 1. 5. 1. 0. 1. α. ε. ... Δερψ. 5. 6. 1. 2. 2.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὶς) ἐπὶ τοῦ ἔδαφους. Πολλὰ ὄμοι; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὑρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

...Tis g. g. s. f. L. f. ... m. z. i. b. e. g. o. p. o.
...d. l. r. d. v. v. c. y.

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές. *Σειρ. εἰσ. γραφ. ὁ. ν. σ. φ. ακτιβ. ε. ε.*

γ.' Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἥρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπουν καὶ ποιον? *Α. ν. δραγ. ... μαν.*
γ. ν. ν. λ. τ. μ. ε.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοτῆν (ξεκοτῆς). Ποία ἦτο μὲν ἀμοιβὴ εἰς χρήμα τὸ εἰδός; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν).

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των); *1. Ο. γ. 6.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ διδέται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἔβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός;

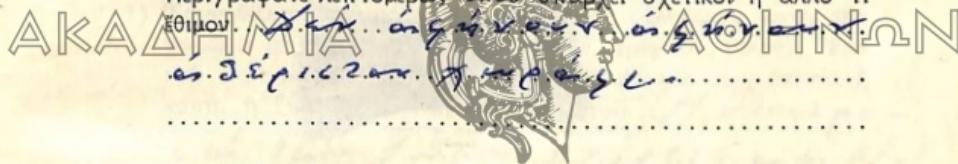
10.76

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.10 γέ.....

०७६

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι; (Εἴς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἥψαθον, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

**Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἔθιμον.** ~~Νῦν δέ τις... αὐτοῖς οὐδὲν περισσότερον~~

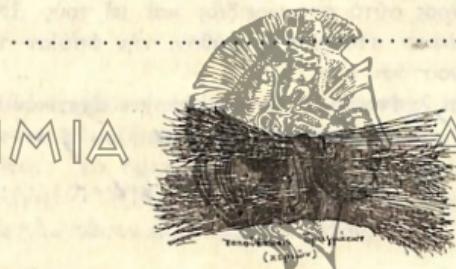

δ.' Τὸ δέσμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε έγινετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ή μήτη πέπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες, εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνον; . . . *L. n. u. 12. p. 2. i. e. m.*

...mí. f. 21. 26. si. q. v. o. b. c. q. f. e.
f. 1. á. r. é. f. n. 2. p. i. b. w. n. o. o. h.
x. u. g. -

2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἔκει καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .

1. Ε.ρω.ωδε.δ.ο.ν.τ.τ.ε.ά.τ.ά.δ.ν.ο.....
γι.ε.· ν.ε.· γ.ο.ρ.γ.ω.ν.ν.ε.ν.β.ε.·

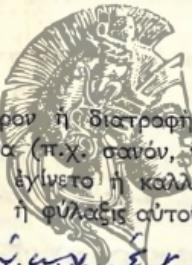
ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... Σεπτέμβριος -
εργασία.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἔξαγωγὴ (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

φωτογραφίας) /

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δηματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

...Μ.ε.2εγ.έ.ρω.2.0.έ.2έ.εν.γ.ω.ν.ε.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δημάτια. Εἰς τίνας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιστρα, κλπ. Πῶς γίγνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν: 'Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

...Ο.η.ρ.ε.ν.ο.6.2.4.6.1..Έ.2.α.ν.7.δ.8.ω.ν.γ.2.0
έ.ω.ρ.ο.ύ.χ.ω.ρ.ί.δ.θ.ε.ι.ρ.ά.

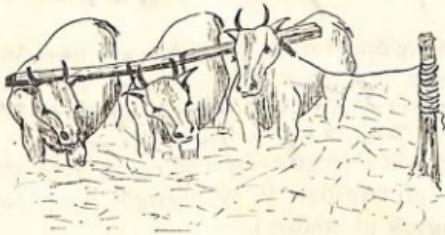
- 3) 'Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; ..Ν.α.ε.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τρῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ..Ε.γ.ω..2.ω.ν..θ.ω.ρ.6.ω.ν.

10) Πώς γίνεται η τοποθέτησις εις τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οίονδήποτε ἄλλον.

Μ.ε. 2.ε.γ.έ.ρ.ο.2.0. δ.ο.σ.α. ρ.ο. Θ.η.ρ.κ.ο.θ.ε.ι.έ.ε.ς.
Π.ε.ρ.ε.γ.δ.α.ν..ε.ρ.η.χ.ε.ρ.α.ν., Λ.ε.δ.ο.ν.ρ.ε.ν.
2.5.δ.δ.φ.2.ρ.ε..ν.λ.ι..δ.ω.γ.ά.γ.ο.θ.λ.λ.λ..

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῷων (βιοῶν, ἵππων κλπ.).

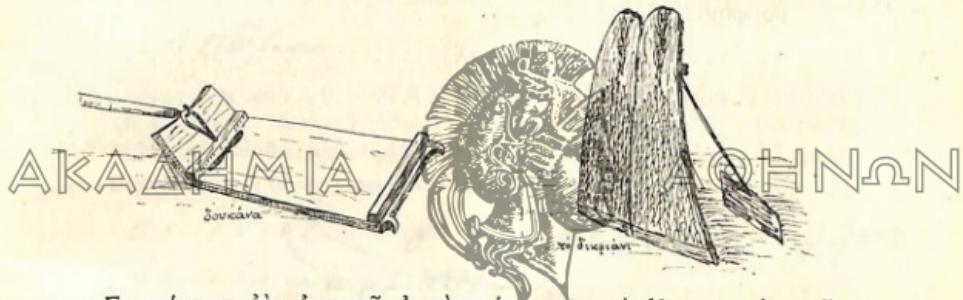
a) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυρωποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῷων (βιοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ξύλινος στῦλος, ύψους δύο μετρῶν (καλούμενος στηλυγέρος, στρούλουρας, δουκάπη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὅποιού εξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰς ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἐρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Σ.ε.2.α.ν..η..φ.1.ο.ύ.ν., Α.ρ.δ.έ.γ.η.ρ.ε.-
Ω.δ.ί.ν.6.ν.ν..7.ν.ν..6.2.λ.η.ρ.ν.ν.ν..17.ε.ρ.ε.γ.δ.ρ.ο.-
φ.1.ο.ύ.ν..ν.δ.έ.ρ.ε.γ..2.ο.ν..ε.ρ.η.χ.ε.ρ.ε..

β) Πῶς ζεύνονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμὸν ἑκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διοιτηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
.....γραπτό...αναστολή...πτ.εργ.τ.βούλ.γ.αν.ν.ρο.
.....γραφά...ρ.π.ν.σ.γ.α.ν.ν.ν.

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐάν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποια δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ծσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

- δ) Άπο ποίαν ώραν της ήμέρας ἀρχίζει ό ἀλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην;

*Ἀρχίζει π.σ. ωράν.. ἀλωνισμόν. δια-
κόπτεται μετί.. τεγετανόν.. συνεντ. δια-
πομένην. π.σ. αρχήν.*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἴς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ἔντονος, τὸ δόποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὁδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφῆν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

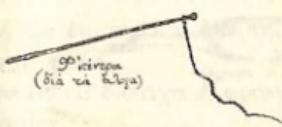
δουκράνι ἢ διχάλι.

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ό γεωργός μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν δόποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς;

- 14) Τι ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

*Η. Βίργερος ἀωνίερον ποντίκια
γράφει τον γένος φίλον.*

- 15) Πώς λέγεται ή έργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. ('Εν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. τὴλωνίζοντο καθ' ἡμέραν
-

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν κηρυπτόν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
-

Αλεύφαντα

- 17) Ποιοι ἀλωνίζουν : δὲ Ἰδιος δὲ γεωργός μὲν ἴδια τους ζῶα η ὑπῆρχον (η ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αίτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσαπάνηδες, ἵκαλούμενοι ἀλωναράτοι καὶ ἀγωγιάτες), μὲν φτιοῖσι ἔτησι βοσιά η ἄλογα καὶ ἀνελαμβανον τὸν ἀλωνισμὸν
-

*οἱ ίδιοι γεωργοί φέρει ζῆρα
δεν κατερίζει*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῶα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἔργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυες· π.χ. τὸ κοπάνισμα σύτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) η μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
-

ογκού

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιον τὸ σχῆμά του;
-

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.) *Σεν. π.α. 8.8.6.40. X.ρ.3-*
6.γ.. Η.6.0.ω. 8.γ.0.4.

κόπανος στρωμάτων

ξέλο καμαριώντο ὅπλα τὸ κοπάνηρα
 μικρού μηρού θηραπευτικῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ’Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (έξηπλοιοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 ’Εγίνετο τοῦτο ἀπ’ εύθειας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

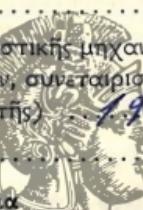
καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατά τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐὰν ναι, ποῖα;
Κατά τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας;

10.8.6

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποίος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). **1965**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐποικασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἴτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποιὸν ἐργαζεῖν σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἴτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλασχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποιὸν τὸ σχῆμα αὐτοῦ..... *λειώμα*.....

‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ή ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποιὸν σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο ?

- 2) Μὲ ποιὸν ἑργαλεῖον γίνεται τὸ δνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἱχνογραφήσατε τοῦτο .

ι.ε.ν.ά.ρ. 2.ο. γ.ρ. ε.ρ. 1.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποιὸς λιχνᾶ (ἀνεμίζει) : ανδρας, γυναῖκας εἰδικός λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ι.ε.ν.ά.ρ. 2.ο. γ.ρ. ε.ρ. 1.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν στοχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινας τόπους καλούνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὡστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Α.π.ο.ι.6.2.α.χ.δ. Α.ρ.ο.χ.η.ρ.ί.γ.ε.λ.ι.ά.κ.ε.ρ.ι.
ι.ε.ν.ά.ρ. 2.ο. γ.ρ. ε.ρ. 1.6.θ.α.2.ο.1.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνηθίζεται τοῦτο

6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Δι. ε.*

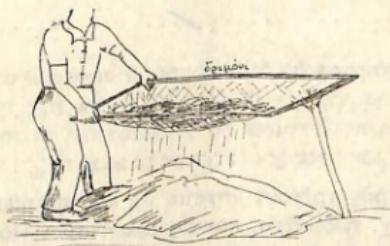
τεττανία... ορειχαλκίδη... διάρροια... βασιλίκη...

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

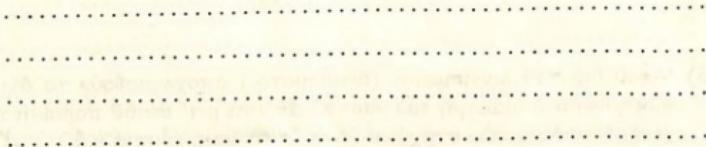
ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ δόπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ὅλλας ὄλασ. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέτετε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *δια...ραντ*

Kολασι. v. αντ.

- 7) "Οταν ἑτοιμασθῇ, ώς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλείον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφὴ του. Μήπως ἔμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπάκολουθεὶ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ χεωροῦ;" *Σχ. φ. 6. Σ. γ. 8. 2. η. 6. η.*

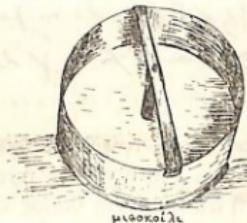
- 8) "Α λ λ α ἔ θι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

- γ'.1) Ποῖαὶ δοφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ὄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ὄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὸ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του εις όκαδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνογράφημα αύτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

.....
.....
.....
.....

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυντιάτικο,
- δ) τὸ οὐωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΝΘΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)
.....
.....
.....
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ό καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εις ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εις ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετικάς συνηθείας) *Αρχαία Επονείας εο. εγ. 22. Καλούπια*
.....
.....
.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; Η... γει... σ. γαρ απλαί... γαλα.

- 5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή τοῦ σπόρου. Κατά τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἡ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

Π. παραγωγή... σ. ερ... δ. ει... ἔβ. ν. σ. λ. ο. δ. ε. α. γ. σ. π. γ. ζ.
διάρκεια... σ. ε. ν. σ. τ. ε. μ. ε. σ. ε. σ. π. γ. λ. ε. ν. σ.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἡ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ εὐτῇ ; Ποῖον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ επὶ πόσον χρόνον ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΟΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ιούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Η.λ.2.ε. γει... ε. π. ν. σ. ε. π. 1.5.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Ταῦτα βοηθεῖ
επινοεῖσθαι. Αναστάτωσί τοῦ γενεράλη της Γερασίμου
τούτης της περιπτώσεως εἴναι τούτην την αρχήν την περιπτώσεως την
καυρωτικών

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανὸς κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἥλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

Γεί... παιδιά.

2) Ποῖος ἡ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν. Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποίον μέρος ;

Γεί... πλαστικό.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Συγκέντρωση χρήσιμων υλών για την ζήτηση των
ανθρώπων για την εργασία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπουν διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος,
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .

έι. β. f. εσ. 2. a.

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοιώματα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ